

ČESKOLUŽICKÝ VĚSTNÍK ČĚSKOSERBSKI WĚSTNIK

Ročník IV.

V Praze 15. listopadu 1923.

Číslo 9.

Vychází měsíčně (mimo prázdniny). Předplatné pro členy Kč 8.—, jinak Kč 16.—. Do ciziny 20 Kč. Jedn. čísla 1.60 Kč.

□ □ □ Administrace: Praha II., Na Zbořenci 5. □ □ □
□ □ □ Redakce: Král. Vinohrady, Chodská 6. □ □ □

Obsah: J. C.: Organisační hnutí mezi lužickými zemědělci. — Mina Witkojc: Naše blato. — Drobnosti. — Přehled časopisů. — Z naší činnosti.

J. C.: Organisační hnutí mezi lužickými zemědělci.

Lužičtí zemědělci, kteří byli před válkou organizováni v „towarstwach serbskich burow“, které však ve válce téměř všude zahynuly, jsou si dnes plně toho vědomi, že bez vlastní stavovské organizace nelze hájiti dostatečně ani hospodářských ani národních a kulturních zájmů. Ještě v národním hnutí v roce 1919 a 1920 rozbily se plány p. faráře Cyže, tehdejšího kaplana v Khrosčicích a p. velkostatkáře Rjenče ve Worklecích, které směřovaly k tomu, aby všichni lužičtí zemědělci, kteří představují asi 80% celého národa, se semkli v pevný šik a pak si vymáhali od vlády své správné požadavky národní a kulturní, pro nedostatek porozumění mezi sedláky samými. Luž. zemědělský dorost však po návratu z války, kde získal různých zkušeností zlých i dobrých, chopil se myšlenky a zakládal si ve větších osadách podle německého vzoru „Kasina junger Landwirte“ dorostové spolky německo-nacionálního zemědělského „Landbundu“. Tato „kasina“ těšila se zvláště u lépe situovaných selských synků velké oblibě, ač daleko nesplnila slibů při počátku na ně kladených, hlavně ně se stránky hospodářsko-výchovné a jejich činnost spočívala skoro výhradně jen v tanečních zábavách. Jednak to a hlavně jejich provokatérské němčení znechutilo je brzy velké části lužického zemědělského dorostu. Když provokace několika vedoucích německých a svedených lužických činitelů neznaly mezí, došlo k roztržce a na schůzi o Svatodušních svátcích letošního roku v Radwořu rozhodla se „kasina“ v Radwořu, Khrosčicích a Bačoně vystoupiti z „Landbundu“ a založiti samostatný lužický Svaz zemědělského dorostu. K tomu účelu sestaven byl výbor, který má připravit k první valné hromadě stanovy pro Svaz i jednotlivé spolky, organisační řád a program Svazu, vypracované a předložené mu se strany studentstva. Blížící se žně a tím plně zaměstnání dorostových pracovníků v hospodářství zabránily dosud větší činnosti, ačkoliv se výbor několikrát k poradám sešel a v jednotlivých spolicích se uspořádaly přednášky o aktuálních hospodářských otázkách.

Toto radikální usnesení lužického zemědělského dorostu došlo úplného souhlasu všech starších lužických hospodářů a se všech stran

slibeny nejen hmotné podpory, ale i ideové, hlavně pokud se týče odborných přednášek. I v Čechách vzbudilo hnutí lužického zemědělského dorostu radostné překvapení a zdejší republikánský dorost pozval mladou sesterskou organizaci v Lužici na exkurs do Čech, aby jí podal ruku k společné práci a aby jí ukázal, co dosud zde vykonáno bylo na poli hospodářském svornou, houževnatou prací. Dne 10. června přijelo sem pět mladých zemědělců, z větší části činovníků v jednotl. spolicích a v době svého pobytu navštívili různé podniky zemědělské jako skladiště Ústř. jednoty hosp. družstev v Holešovicích, rolnickou mlékárnu v Troji, vzorný školní statek v Uhřiněvsi, dvůr v Nětčukách, velkostatek p. Šustra ve Vojkovicích, dražické družstevní podniky, semenářskou stanicí v Semčicích a pod. Súčastnili se též odhalení pomníku Alfonse Šťastného v Padařově, kde přišli přímo ve styk s venkovským lidem a měli příležitost poznati jeho zvyky a obyčeje. Na všech těchto cestách byli doprovázeni velmi obětavým pracovníkem, předsedou republ. dorostu p. Hrdinou, který se všemožně o to staral, aby pobyt jejich byl co nejvíce příjemněn a aby si odtud odnesli nejlepší dojmy.

Prvním velkým úspěchem lužického zemědělského dorostu je zajisté jeho přijetí za řádného člena do Svazu slovanské zemědělské mládeže, který se letošního roku o Svatodušních svátcích v přítomnosti všech slov. národů ustavil. Tím jest otevřen lužickému zemědělci přístup přímo ke všem slov. národům a bylo by mu velmi prospěšné, kdyby pilně chodil k svým slov. bratrům do školy, ne snad tak, aby tam nabyl vědomostí hospodářských — lužický sedlák je zajisté mezi slov. národy pokud se intenzivně hospodaření týče na prvním místě — ale aby nabyl takového slov. cítění a myšlení, že by veškeré germanisační vlivy pro celou budoucnost zůstaly bezúčinny. Lužický sedlák sám svým konservatismem a svou láskou k rodné půdě a k zděděným zvykům a obyčejům zachránil luž. národ před úplnou germanisací a na uvědomělém, hospodářsky silném sedláku může národ staviti svoji budoucnost. Mladým luž. zemědělcům, kteří mají velké úkoly před sebou, přejeme k veškeré jejich činnosti mnoho zdarů.